

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Kunnskapsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/2280-

Dato
23. april 2025

**Representantforslag 147 S (2024-2025) om «inkluderende skolehverdag»,
et forpliktende samarbeid for å bekjempe mobbing og et trygt
skolemiljø**

Jeg viser til representantforslag fra Grunde Almeland, Guri Melby, Sveinung Rotevatn, Abid Raja, Ola Elvestuen, André N. Skjelstad, Invild Wettrhus Thorsvik og Alfred Jens Bjørlo om «Inkluderende skolehverdag», et forpliktende samarbeid for å bekjempe mobbing og et trygt skolemiljø. Forslagsstillerne tar i forslaget til orde for en avtale om en inkluderende skolehverdag, der staten, skoleeierne (kommuner og fylkeskommuner m.fl.), skoleledere, lærernes organisasjoner, Elevorganisasjonen og Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG) inngår et forpliktende samarbeid med et overordnet mål om å halvere antallet barn som opplever mobbing i forbindelse med skole, i løpet av en fireårsperiode.

Alle elever skal ha et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. Dette er nedfelt i opplæringsloven § 12-2, og er del av det grunnleggende oppdraget skolen har.

Gjennom undersøkelser som Elevundersøkelsen svarer de fleste elevene at de har et godt læringsmiljø med høy trivsel, mange faglige utfordringer og god støtte fra lærer. Etter to år med en klar økning i antall elever som svarer at de blir mobbet, er andelen fra 2024 på nivå med året før. Selv om det er positivt at andelen elever som opplever mobbing ikke har økt, er tallene fremdeles urovekkende høye. Dette kan vi på ingen måte slå oss til ro med.

Høsten 2024 trådte ny opplæringslov i kraft. Her er det vedtatt flere justeringer i lovverket for å klargjøre hvordan skolemiljøreglene skal forstås og praktiseres. Det framgår blant annet at skolemiljøet også skal fremme inkludering, det er blitt tydeligere hva som regnes som krenkelser og ikke, og det har blitt klargjort og avgrenset hva statsforvalteren skal gjøre

gjennom håndhevingsordningen. Målet med endringene har vært å tydeliggjøre regler som mange har opplevd som uklare og som har skapt usikkerhet i skolen. Med ny opplæringslov ble også elevene og foreldrenes rett til medvirkning tydeliggjort. Skolen skal sørge for at elevene og foreldrene får være med på å planlegge, gjennomføre og vurdere skolens virksomhet, blant annet arbeidet med skolemiljøet, kvalitetsutvikling i opplæringen og fastsetting av skoleregler.

Reglene om skolemiljø i opplæringsloven kapittel 12, samt reglene om blant annet medvirkning, skoledemokrati og foreldresamarbeid i opplæringsloven kapittel 10, stiller allerede tydelige forpliktelser til både skoleeier og skolen til å forebygge, ta tak i krenkende oppførsel og å arbeide systematisk og involverende med å sikre at elevenes rett til gode, trygge og inkluderende skolemiljø blir oppfylt.

For å støtte skolene og kommunenes arbeid, er det utviklet flere tiltak. I 2025 bruker regjeringen nærmere 2,9 milliarder kroner på kompetansetiltak rettet mot lærere og andre ansatte i barnehage og skole. Gjennom tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling er det lagt til rette for at kommuner kan iverksette nødvendige kompetansetiltak basert på lokale behov.

Det er også utviklet mer spissede, nasjonale tiltak som skal bidra inn og styrke arbeidet med skolemiljø ute på skolene. Regjeringen har blant annet opprettet en egen tilskuddsordning slik at kommuner kan søke på midler til å etablere eller styrke lokale skolemiljøteam. Målet med ordningen er at team bestående av dedikerte personer med relevant kompetanse skal støtte skolene i arbeidet med å utvikle trygge og gode skolemiljø og forebygge mobbing og andre krenkelser. Kommuner med skoler som har særlige utfordringer i skolemiljøet prioriteres i ordningen. Tiltaket støtter opp under det kommunale ansvaret for grunnskoleopplæringen, og gir rom for å gjøre tilpasninger basert på lokale behov. I 2024 mottok 23 kommuner midler til skolemiljøteam. Det var stor interesse for tilskuddsordningen og det kom inn hele 137 søknader om tilskudd. I år er tilskuddsordningen derfor tredoblet til 45 mill. kroner. Nytt av året er at en kommune kan søke og motta tilskudd på vegne av et regionalt nettverk.

Regjeringen har også styrket «Læringsmiljøprosjektet», som er et tilbud til barnehager, skoler og kommuner som ønsker å jobbe med trygt og godt barnehage- og skolemiljø, og som har behov for direkte støtte og veiledning. Barnehager, skoler og kommuner som er med i prosjektet får veiledning av et team bestående av personer fra et fagmiljø og erfarne personer fra barnehage- og skole. Veiledningen tar utgangspunkt i lokale behov og utfordringer. Evalueringen viser at skolene som har deltatt i prosjektet har gått fra å ligge over landsgjennomsnittet når det gjelder antall elever som opplever mobbing, til å ligge klart under snittet. Det er også utviklet flere kompetansepakker og støtte- og veiledningsressurser på Utdanningsdirektoratets nettsider, som skoler og kommuner kan benytte fritt i sitt lokale arbeid med skolemiljø.

Forslagsstillerne ønsker en avtale om en inkluderende skolehverdag, der staten, skoleeierne, skoleledere, lærernes organisasjoner, Elevorganisasjonen og Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG) inngår et forpliktende samarbeid med et overordnet mål om å få ned mobbetallene. Men, et slikt forpliktende samarbeid finnes allerede i dag gjennom Partnerskap mot mobbing. Her har 16 organisasjoner gått sammen for å gi barn og unge et godt oppvekst- og læringsmiljø. Det er blant annet utviklet en egen partnerskapsavtale og handlingsplan for partnerskapet. Partnerskapsavtalen går ut i 2025, og partnerne samarbeider nå om å evaluere innretningen og vurdere veien videre.

Jeg applauderer representantene fra Venstre sitt engasjement for arbeidet med å skape enda bedre og tryggere skolemiljø for elevene våre. Dette er et arbeid som krever kontinuerlig oppmerksomhet og en helhetlig tilnærming fra alle involverte. Jeg er imidlertid opptatt av at vi må se på eventuelle nye initiativer og forslag om tiltak på området i lys av reglene og forpliktelsene som framgår av dagens regelverk, og tiltakene som allerede er utviklet på området. Jeg mener derfor nye nasjonale forpliktelser og krav utover bestemmelser i lov og forskrift ikke er veien å gå for å støtte det lokale arbeidet med å utvikle og opprettholde trygge og gode skolemiljø.

Med hilsen

Kari Nessa Nordtun

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådens signatur